

مهارت‌آموزی، یک سرمایه‌گذاری زودبازده

به نظر می‌رسد عموم مردم مسائلی مانند کمبود شغل و نبود درآمذایی را مسئله‌ای می‌دانند که صرفاً توسط مسئولان و جامعه قابل حل است. در حالی‌که مهم‌ترین مسئله این است که افراد از بی‌مهارتی خود بی‌اطلاع هستند. یعنی بسیاری از افراد که حتی در رشته‌های دانشگاهی هم تحصیلاتی دارند، بیگارند. اما شاید آن‌ها از آموزش‌هایی که در کوتاه‌مدت می‌تواند آن‌ها را صاحب یک کارگاه تولیدی و در نتیجه درآمذایی کند بی‌خبر باشند. کسانی هم که از آموزش‌ها و مهارت‌ها خبر دارند، هزینه‌ها را بالا می‌دانند. درواقع گاه دیدگاه‌هایی مبنی بر گرانی آموزش‌ها وجود دارد و این افراد نمی‌دانند بعد از مهارت‌آموزی چه آینده‌ای در انتظار آن‌هاست. بنابراین نگرانی‌هایی مبنی بر نبود بازار فروش محصول‌اتشان وجود دارد یا اصولاً نمی‌دانند که چه ارگان‌هایی خواهان همکاری با آن‌ها هستند. اما بنا بر تجربیات، مشاغل زیادی وجود دارند که طی دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت و بعضاً کمتر از یک سال آموخته می‌شوند و چون افراد در ارگان‌ها و سازمان‌های دارای هویت مشخص آموزش می‌بینند، این سازمان‌ها و آموزشگاه‌ها تعهد همکاری و فروش محصول‌اتشان را هم بر عهده می‌گیرند. از طرفی تسهیلات دولتی متنوعی در این مورد وجود دارد که ابسزار کار و هزینه‌های وسایل مورد نیاز را پوشش می‌دهد.

اگر برای نمونه بخواهم به چند مورد اشاره کنم، در گام نخست باید به حوزه صنایع دستی اشاره کنم که از تنوع کالایی بسیار بالایی برخوردار است. مثلاً تولید انواع و اقسام سیسمونی و تزئینات لوازم منزل که افراد می‌توانند با حضور در کلاس‌های آموزشی مرتبط با آن‌ها این مهارت‌ها را بیاموزند و به درآمذایی برسند. مثلاً برای آموزش تولید کالاهای خاص و تزئینات لوازم منزل یا تولید سیسمونی و ست‌هایی از این دست، با طی یک دوره آموزشی ۶ تا ۸ ماهه آموزش‌هایی را می‌بینند و درآمد کسب می‌کنند. چون در این دوره مهارت‌هایی که می‌آموزند به اندازه‌ای است که حتی خودشان می‌توانند به‌صورت مستقل واحد تولیدی راه‌اندازی کنند و مشغول به کار شوند.

در مورد هزینه‌های حضور در این دوره‌های آموزشی هم باید به این نکته اشاره کنم که حدود ۸ میلیون تومان برای حضور در دوره‌های آموزشی از این دست لازم است که این هزینه هم هزینه آموزش‌شان است و هم سرمایه در گردش‌شان برای راه‌اندازی کسب‌وکار مستقل خود و خرید دستگاه‌ها و ابزارهای مورد نیاز برای کار. البته شاید این شبیه ایجاد شود که پرداخت این هزینه از عهده افراد زیادی خارج است. اما نهادهایی چون صندوق کارآفرینی امید این هزینه را به افراد می‌پردازند و این میزان هم کلیه هزینه‌هایشان را پوشش می‌دهد. افرادی که به این صورت و تحت نظر آموزشگاه‌ها با دریافت گواهینامه کار می‌کنند، معمولاً با خود آموزشگاه‌ها وارد فاز کاری می‌شوند و محصول‌اتشان را خود آموزشگاه خریداری می‌کند و به فروش می‌رسانند. ضمن اینکه معمولاً این افراد طی یک دوره ۵ ساله زیر نظر آموزشگاه‌ها فعالیت می‌کنند و آموزش‌های دوره‌ای در این ۵ سال به آن‌ها داده می‌شود. آموزش‌ها شامل خیاطی، گلدوزی با دست، سلفدوزی با چرخ و سرمه‌دوزی است. به‌طور کلی همه انواع تزئینات را در این دوره آموزش می‌بینند. این افراد با این آموزش‌ها و صرف این هزینه‌ها با انجام دقیق کار، تا روزی ۵۰ هزار تومان درآمد دارند. از دیگر مشاغلی که با آموزش‌های کوتاه‌مدت می‌توان از آن‌ها درآمذایی قابل توجهی داشت، تزئینات روی لباس است. افراد دارای این مهارت، مورد توجه مزون‌ها و تولیدی‌های لباس هستند. دوره آموزشی این مهارت هم بین ۶ تا ۸ ماه است اما هزینه‌ای که باید بابت این مهارت‌آموزی پرداخت شود تا ۳ میلیون تومان است و افرادی که چنین آموزش‌هایی را می‌بینند و گواهینامه این مهارت‌ها را دریافت می‌کنند، تا ماهی یک‌میلیون تومان از این‌س رهگذر درآمد خواهند داشت. همچنین آموزش ساخت گل‌های کریستالی نیز از دیگر مهارت‌هایی است که با هزینه بسیار کم یعنی بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان و دوره آموزشی یک تا یک و نیم ماهه، آموزش داده می‌شود. با طی این دوره افراد می‌توانند کلیه تزئینات منزل را آماده کنند و درآمذایی داشته باشند. بازار فروش محصولات این افراد هم در حوزه داخلی است هم بازارهای جهانی. در پایان اشاره به این نکته مهم ضروری است که در سال‌های اخیر رشد مشاغل کاذب که درآمدهای مقطعی را نصیب افراد می‌کند، موجب شده تا روی آوری به مهارت‌آموزی کمترنگ‌تر از سابق باشد. در حالی که افراد با مهارت‌آموزی می‌توانند به درآمد ثابت و شغل پایدار برسند.

مولف و مدرس آموزش‌های هنری صداسیمیا

جواهرات، حوزه‌ای متنوع و درآمدزا

حوزه جواهرات ظرفیت‌های بی‌شماری برای مهارت‌آموزی دارد. وجود بیش از ۲۴ رشته تخصصی مهارتی در این حوزه به‌اندازه کافی موبد این مدعا می‌تواند باشد. جواهر شناسی، گوهر شناسی، انواع تراش، کار روی انواع سنگ‌های بسیار گرانبها یا سنگ‌های ارزان قیمت، طراحی جواهر، نگارگری، حکاکی، ساخت زیور آلات کلاسیک، طراحی و ساخت صنایع دستی مبتنی بر جواهرات، خراطی، قالب‌سازی و کاب‌سازی و چندین و چند حوزه دیگر، همگی نشان از ظرفیت‌های بالای دنیای سنگ‌های قیمتی و زینتی برای مهارت‌آموزی و در نتیجه درآمذایی دارند. در این حوزه خلاقیت، دقت عمل و ظرافت حرف اول را می‌زند و طیف وسیعی از مشتریانی با توان مالی کم تا زیاد را نیز دربرمی‌گیرد.

۲۲ | کتینه‌نو

سنگ‌های قیمتی در دست‌های ماهر و امین

گزارش آتیه‌نواز ظرفیت درآمذایی و اشتغال‌زایی مهارت‌های جواهرسازی

در بازار جواهرات امکان کار برای افراد با توانایی‌های گوناگون فراهم است؛ چه افرادی که در حوزه زمین‌شناسی تحصیلات دارند، چه افرادی که صرفاً دارای توانایی هنری هستند و به‌صورت تجربی صاحب دانشی شده‌اند

«طلا غلامی» خبرنگار»

جواهرسازی، شاید نخستین تصویری که با شنیدن این کلمه به ذهن می‌آید، ساختن نگینی یا سوار کردن آن بر روی ر کابی طلایی یا نقره‌ای باشد. تصویر دیگری که در این ارتباط به ذهن می‌آید، حجره‌های طلافروشان و پیرمردان کهنه‌کاری است که با درمبین‌های تیزبینشان سنگی قیمتی یا قطعه‌ای طلایی را روانداز می‌کنند. از طرفی بحث طلا و جواهر به دلیل قیمت و ارزش بالایش معمولاً دور از دسترس به نظر می‌رسد. اما آتیه‌نو در این شماره می‌خواهد ابعاد دیگری از این سرزمین طلایی را به روی خوانندگان خود باز کند تا با ظرفیت‌های بی‌ظنیر و گسترده‌اش برای مهارت‌آموزی و در نتیجه درآمذایی آشنا شوند.

امروز از حوزه جواهرات با عنوان هنر-صنعت یاد می‌شود که آمیخته باهنری بسیار ظریف و به‌نوعی دستاوردی از دل زمین است. در این صنعت از فرش به عرش می‌رسند. یعنی سنگ‌هایی که بعضاً کسی حاضر نیست حتی پایش را روی آن‌ها بگذارد، این قابلیت را دارند که طی فعل و انفعالاتی به کالایی گرانبه‌ا تبدیل شوند. ارزشی که از رهگذر مهارتی آموخته‌ی به‌دست می‌آید. مهارتی که می‌توان آن را فراگرفت و از این راه صاحب درآمد شد. جواهرسازی بیش از ۲۴ رشته متفاوت دارد که با آموختن هر کدام به‌راحتی می‌توان درآمد کسب کرد. شیوه یادگیری هم حضور در آموزشگاه‌هایی است که مهارت‌هایی از این دست را آموزش می‌دهند. اما از آنجایی که در بازار کار امکان کج‌روی بعضی از افراد وجود دارد، کار آموخ حتماً باید از آموزشگاه‌های دارای پروانه فعالیت استفاده کند.

هومن زنگنه کارشناس جواهرسازی و صاحب یک شرکت در این هنر-صنعت است. او در ابتدا از پهنه گسترده سنگ‌های قیمتی ایران می‌گوید: «در ایران صدها نوع سنگ قیمتی وجود دارد که بیش از ۲۲۰ نوع آن‌ها تاکنون شناخته شده و از این لحاظ جایگاه ویژه‌ای در بین سایر کشورها دارد. البته خودسنگ‌ها نیز انواعی دارند و مثلاً عقیق به‌تنهایی ۵۰۰ نوع دارد.» اما شاید این سوال مطرح باشد که خریداران سنگ‌ها و جواهرات ساخته‌شده از سنگ‌ها چه کسانی هستند و فروش در ایران چه وضعیتی دارد. زنگنه در مورد ظرفیت‌های فروش در ایران می‌گوید: «بازار گسترده‌گی زیادی دارد. زیرا جواهرسازی از ابعاد گوناگون و قیمت‌های متنوعی

برخوردار است. یعنی از چند صد هزار تومان تا چند میلیارد تومان طیف وسیع قیمت جواهرات است. بنابراین طیف مشتریان زیادی را دربرمی‌گیرد. همچنین بسیاری از کشورهای دنیا خواهان جواهرات ایران هستند. حتی در نمایشگاه JCK لاس‌وگاس که برترین و بزرگ‌ترین نمایشگاه جواهر دنیاست، ایرانیان حضور می‌یابند.»

■ **آموزش‌ها و آموزشگاه‌ها**
آموزش در حوزه جواهرات بیشتر از طریق آموزشگاه‌ها صورت می‌گیرد. زنگنه می‌گوید: «آموزشگاه‌هایی که به‌طور قانونی در این زمینه فعالیت می‌کنند، معمولاً تعهد خریداری جواهرات ساخته‌شده توسط کارآموزان را هم دارند. همچنین هر کسی نخواهد می‌تواند به‌عنوان شاغل مستقیم برایشان کار کند و دستمزد و پورسانت دریافت کند. وجه دیگر این کار، خانگی بودن آن است. به این صورت که اگر کسی مایل باشد در خانه به کار جواهرسازی بپردازد، آموزشگاه برایش این امکان را فراهم می‌کند و با اختیار گذاشتن مواد اولیه و حتی دستگاه‌های مورد نیاز از او حمایت می‌کند.» وی در ادامه در مورد آموزش‌های موجود در این حوزه به آتیه‌نو می‌گوید: «نخستین گام گوهر شناسی است. مرحله بعدی، تراش است که خود سه نوع است. تراش اول، دامله است. مثلاً بسیاری از انگشترهای مردانه تراش دامله است. تراش دامله یعنی همان تراش تحذب‌دار و در اصل گنبدی شکل بدون هیچ زاویه‌ای. اولین نوع تراش شاید ساده‌ترین هم باشد اما باز هم نیاز به مهارت دارد. نوع دوم تراش، تراش فست است. شاید اصلی‌ترین بخش تراش همین تراش فست باشد چون میزان ارزش افزوده بسیار بالاتری دارد و البته کاری تخصصی‌تر و حرفه‌ای‌تر است و به دستگاه‌های حرفه‌ای‌تری هم نیاز دارد. نوع سوم تراش، حجم‌تراشی یا مجسمه‌سازی است که

نمای نزدیک

به‌جرت می‌توان گفت که در این حوزه کاری از ۱۳۰۰ تا ۱۷۰۰ درصد سود به دست می‌آید و ارزش افزوده بسیار بالایی نصیب شاغلانش می‌کند. البته باید این نکته را هم اضافه کنم که حتی شرکت‌ها افرادی را که در خانه کار می‌کنند، با عنوان مشاغل خانگی، تحت پوشش قرار می‌دهند و ابزارها و مواد اولیه را در اختیارشان می‌گذارند و با تعهد خریداری محصولات آن‌ها، برایشان درآمذایی می‌کنند. حسن این کار در این است که شرکت‌ها با بازارسنجی‌هایی که انجام می‌دهند، کالای پر فروش و پر مشتری را به کارکنان خود سفارش می‌دهند و مانع از هدر رفت انرژی و وقتشان می‌شوند.

هومن زنگنه ایجاد اشتغال برای افراد دارای موقعیت‌های خاص را از و وجه مثبت جواهرسازی معرفی می‌کند: «خوبی این است که شرکت‌های می‌توانند با قبول پروژه‌های کالان با سازمان‌های بزرگ

کار کنند و نیروی کار زیادی را صاحب درآمد کنند.

این کار هم افراد زیادی را صاحب درآمد می‌کند و هم هزینه‌ها را سرشکن می‌کند. یعنی زنجیره‌ای از کسب‌وکار ایجاد می‌شود که نقش بهر همه حلقه‌های این زنجیره می‌رسد.

همکاری با سازمان فنی و حرفه‌ای بخش دیگری از کار این شرکت‌هاست. در این مرحله نیز شرکت‌ها که اغلب

یكشنبه ● ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۵ ● شماره پنجاه و يك

A
 T
 I
 V
 E
 H
 O

سنگ‌های رنگی کار کنند...بخش گوهرشناسی به‌تنهایی مرحله‌ای دارد. از پایه تا حرفه‌ای و هزینه‌های متنوعی هم در حوزه آموزش آن وجود دارد. از چند صد هزار تومان تا چند میلیون تومان. همچنین داشته باشند. درآمذیشتری نصیبشان می‌شود.» وی اضافه می‌کند که هر فرد می‌تواند از ۱۰۰ هزار تومان تا ۲۵ تا ۳۰ میلیون تومان درآمد داشته باشد. در بخش جواهرسازی امکان خودمختاری نیز وجود دارد. به این ترتیب که هر فرد یادگیری و آموزش بخش‌های مورد علاقه‌اش در فنی و حرفه‌ای و آموزشگاه‌های همکار با این سازمان می‌تواند از نهادهایی چون صندوق کارآفرینی امید بین ۶ تا ۱۵ میلیون تومان تسهیلات در اختیار بگیرد و با خرید دستگاه‌ها و وسایل مورد نیاز، در خانه‌اش نیز به این کار بپردازد. اگر فردی علاقه‌مند می‌تواندند داشته باشد، می‌تواند از قسمت دامله وارد فضای فست بشود. خودفست چندین و چند نمونه تراش دارد. مثلاً ممکن است کسی بخواهد سنگ‌های معمولی را تراش دهد یا قدرت تراش فیروزه، زمرد و یاقوت را داشته باشد.

■ **امکان درآمذایی چندده میلیونی**

درآمد افرادی که در آموزشگاه و شرکت‌های جواهرسازی کار می‌کنند، به چند عامل بستگی دارد. هومن زنگنه در این باره می‌گوید: «هستند افرادی که در طول روز ۲۰ تا ۳۰ و حتی ۴۰ سنگ را تراش می‌دهند و درواقع هر چه مهارت و قدرت عمل بیشتری داشته باشند، درآمذیشتری نصیبشان می‌شود.» وی اضافه می‌کند که هر فرد می‌تواند از ۱۰۰ هزار تومان تا ۲۵ تا ۳۰ میلیون تومان درآمد داشته باشد. در بخش جواهرسازی امکان خودمختاری نیز وجود دارد. به این ترتیب که هر فرد یادگیری و آموزش بخش‌های مورد علاقه‌اش در فنی و حرفه‌ای و آموزشگاه‌های همکار با این سازمان می‌تواند از نهادهایی چون صندوق کارآفرینی امید بین ۶ تا ۱۵ میلیون تومان تسهیلات در اختیار بگیرد و با خرید دستگاه‌ها و وسایل مورد نیاز، در خانه‌اش نیز به این کار بپردازد. اگر فردی علاقه‌مند می‌تواندند داشته باشد، می‌تواند از قسمت دامله وارد فضای فست بشود. خودفست چندین و چند نمونه تراش دارد. مثلاً ممکن است کسی بخواهد سنگ‌های معمولی را تراش دهد یا قدرت تراش فیروزه، زمرد و یاقوت را داشته باشد.

■ **تخصص حرف اول را می‌زند**

در بازار جواهرات امکان کار برای افراد با توانایی‌های گوناگون فراهم است؛ چه افرادی که در حوزه زمین‌شناسی تحصیلات دارند که از بخش معدن می‌توانند کار کنند تا بخش آزمایشگاهی سنگ‌شناسی، چه افرادی که صرفاً دارای توانایی هنری هستند و به‌صورت تجربی صاحب دانشی شده‌اند. افراد دارای تحصیلات زمین‌شناسی بسته به سنگی که شناسایی می‌کنند و شناسنامه‌ای که برایش می‌سازند دستمزدهای متنوعی دریافت می‌کنند. مثلاً شناسنامه‌ای ممکن است بین ۵۰۰ تا ۱۰۰ هزار تومان قیمت‌گذاری شود و هستند شناسنامه‌هایی که روی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان قیمت می‌خورند.

■ **ابزار کار جواهرساز**

اگر افراد با شرکت‌های جواهرسازی کار کنند، همه ابزارها را خود شرکت در اختیارشان قرار می‌دهد. زنگنه با بیان این جملات اضافه می‌کند: «این افراد مهارت و عملکردشان مهم‌ترین ابزارشان به شمار می‌رود. اما ممکن است کسانی با آموختن مهارت‌ها در کارگاه شخصی یا خانه خود به این کار بپردازند. در این صورت هم بسته به کاری که می‌خواهند انجام دهند، هزینه‌های متنوعی پیش رو دارند. الان بهترین دستگاه‌ها و ماشین‌ها وارداتی‌ها هستند. بنابراین از دستگاه‌های ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومانی در بازار یافت می‌شود تا چند ده میلیونی. اما نکته مهم این است که افراد مبتدی نباید دستگاه‌های چند میلیونی خریداری کنند. اما یک کارگاه را با ۱۰ میلیون تومان هم می‌توان راه‌اندازی کرد.» وی در ادامه به قیمت دستگاه‌های داخلی و خارجی نیز اشاره می‌کند: «دستگاه‌های ایرانی از ۲ میلیون تا ۱۵ میلیون تومان و دستگاه‌های خارجی از ۲۰ تا ۲۵ میلیون تومان قیمت‌گذاری می‌شوند. اما این راه هم در نظر داشته باشید که گاه قیمت یک دستگاه با تراش و فروش یک سنگ جبران می‌شود. چون به‌جرت می‌توان گفت که در این حوزه کاری از ۱۳۰۰ تا ۱۷۰۰ درصد سود به دست می‌آید و ارزش افزوده بسیار بالایی نصیب شاغلانش می‌کند. البته باید این نکته را هم اضافه کنم که حتی شرکت‌ها افرادی را که در خانه کار می‌کنند، با عنوان مشاغل خانگی، تحت پوشش قرار می‌دهند و ابزارها و مواد اولیه را در اختیارشان می‌گذارند و با تعهد خریداری محصولات آن‌ها، برایشان درآمذایی می‌کنند. حسن این کار در این است که شرکت‌ها با بازارسنجی‌هایی که انجام می‌دهند، کالای پر فروش و پر مشتری را به کارکنان خود سفارش می‌دهند و مانع از هدر رفت انرژی و وقتشان می‌شوند. اما از آنجایی که شرکت‌ها با بازارسنجی‌هایی که انجام می‌دهند، کالای پر فروش و پر مشتری را به کارکنان خود سفارش می‌دهند و مانع از هدر رفت انرژی و وقتشان می‌شوند.

ظرفیت اشتغال‌زایی جواهرسازی

خود دارای معادن سنگ‌های قیمتی هستند با استخراج سنگ و تهیه مواد اولیه، ظرفیت‌های مناسبی برای همکاری با سازمان‌های نام‌برده را دارند.»

هومن زنگنه در پایان، حوزه معادن را دارای ظرفیت‌های گسترده‌ای برای اشتغال‌زایی چند ده هزار نفری معرفی می‌کند و می‌گوید: «جواهرسازی می‌تواند زمینه‌های اشتغال فراوانی ایجاد کند که خط کاری آن از خانه‌ها گرفته تا کارگاه‌های شخصی و دفاتر

شرکت‌ها کشیده می‌شود. همچنین به لحاظ درآمدی بسته به مهارتی که افراد آموزش می‌بینند، منبع قابل‌اعتمادی به شمار می‌رود.»

